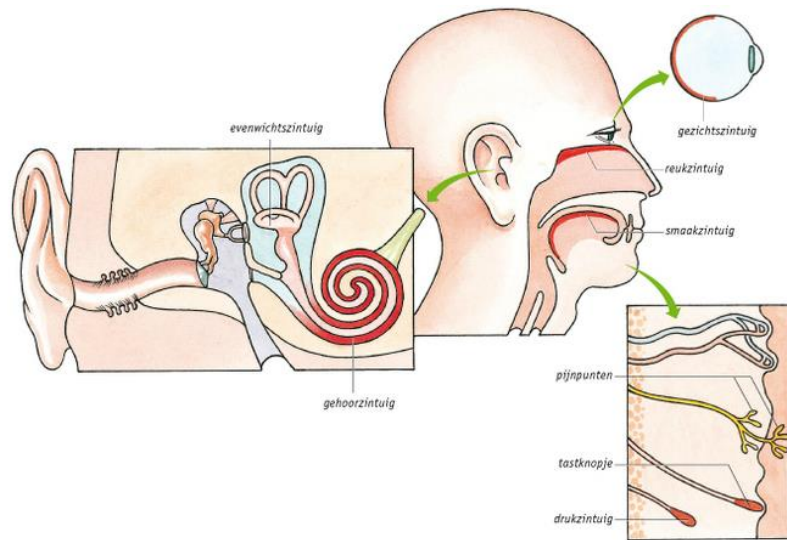

Thema 6 Zintuigen

6 basisstoffen

Toets SE
(laatste toetsweek):
Thema 5 en 6

Inleveren:

- **Schrift**
- **Werkboek**

Let op:

De toets (SE) thema 4 Ordening met thema 5 Regeling moet nog worden afgenomen (moment wordt later bekend)

B1 Het zintuigenstelsel

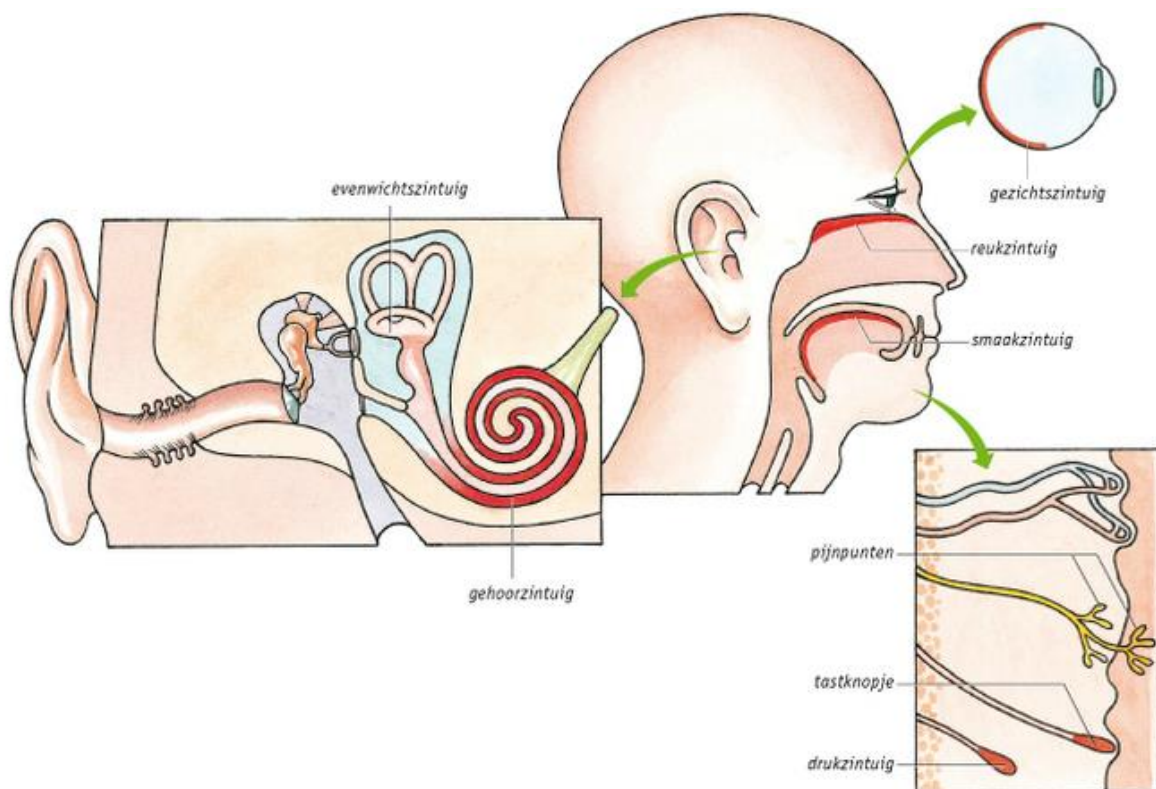
TB 46

WB 66

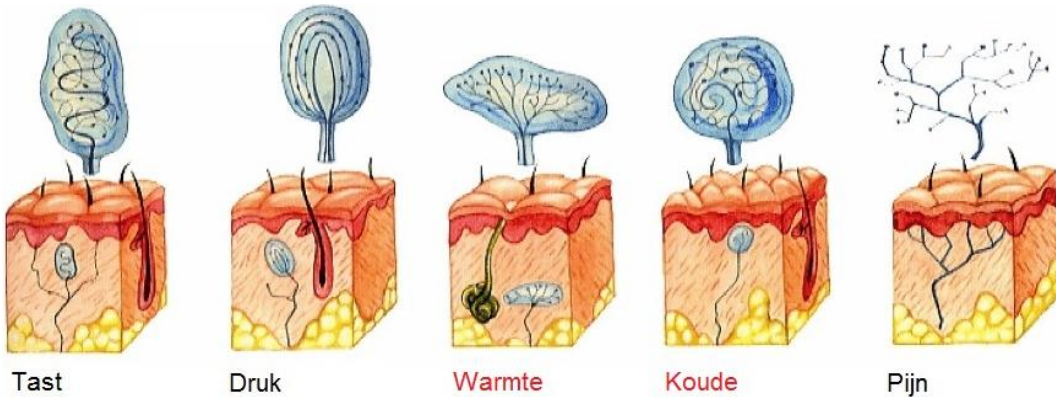
- Zintuig =** orgaan dat reageert op prikkels
- Zintuigenstelsel =** alle zintuigen samen in ogen, oren, neus, tong en huid
- Drempelwaarde =** de zwakste prikkel die een impuls veroorzaakt
- Adequate prikkel =** het type prikkel waar een zintuig gevoelig voor is
- Gewenning =** zintuigcellen ontvangen lagere tijd dezelfde prikkels, er ontstaan minder impulsen
- Motivatie =** aandacht maakt drempelwaarde lager

Hersenen kunnen waarneming beïnvloeden.

Opdr. 1 t/m 4

Zintuigen in de huid

Zintuigen:

- Tastzintuigen, in tastknopjes
- Drukszintuigen
- Koudezintuigen
- Warmtezintuigen

Adequate prikkel:

- Lichte aanraking
- Druk
- Kou
- Warmte

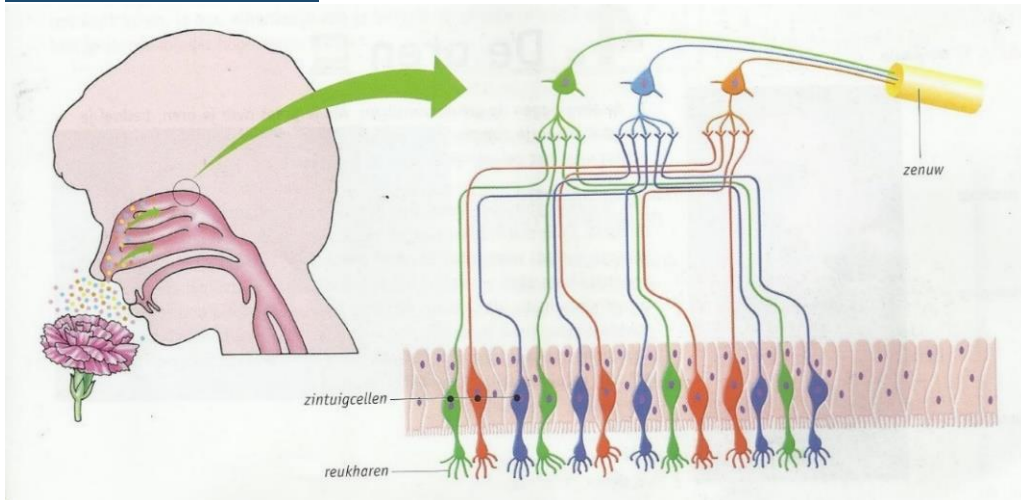
Waarneming:

- Voelen
- Voelen
- Voelen
- Voelen

Pijnpunten =

Vrije uiteinden van gevoelszenuwen
Waarneming: pijn
Ligging: overal in lichaam

Zintuigen in de neus

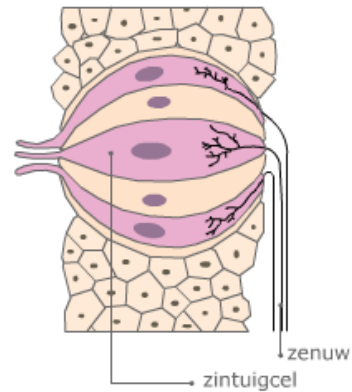
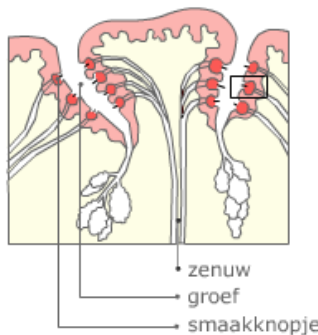
Reukzintuigen	Bestaan uit:	reukzintuigcellen met reukharen
	Ligging:	in neusholte, in neusslijmvlies
	Adequate prikkel:	geur
	Waarneming:	ruiken

Zintuigen in de tong

tong

doorsnede van een deel van de tong

doorsnede van een smaakknopje

Smaakzintuigen	Bestaan uit smaakzintuigcellen
	Ligging: in de smaakknopjes in groeven van de tong
	Adequate prikkel: smaak
	Waarneming: proeven van zoet, zuur, zout, bitter, umami (hartig)

Bij het proeven van verschillende smaken spelen smaak- EN reukzintuigen een rol.

Opdr. 6 t/m 11

<u>Zintuig:</u>	gezichtszintuigen
<u>Waarneming:</u>	zien
<u>Prikkel:</u>	licht

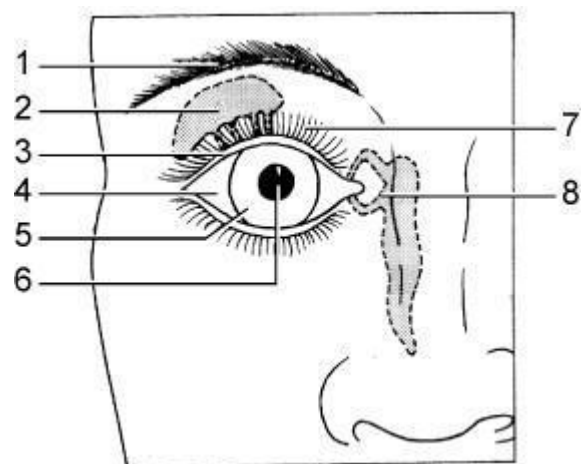

Leren toets:

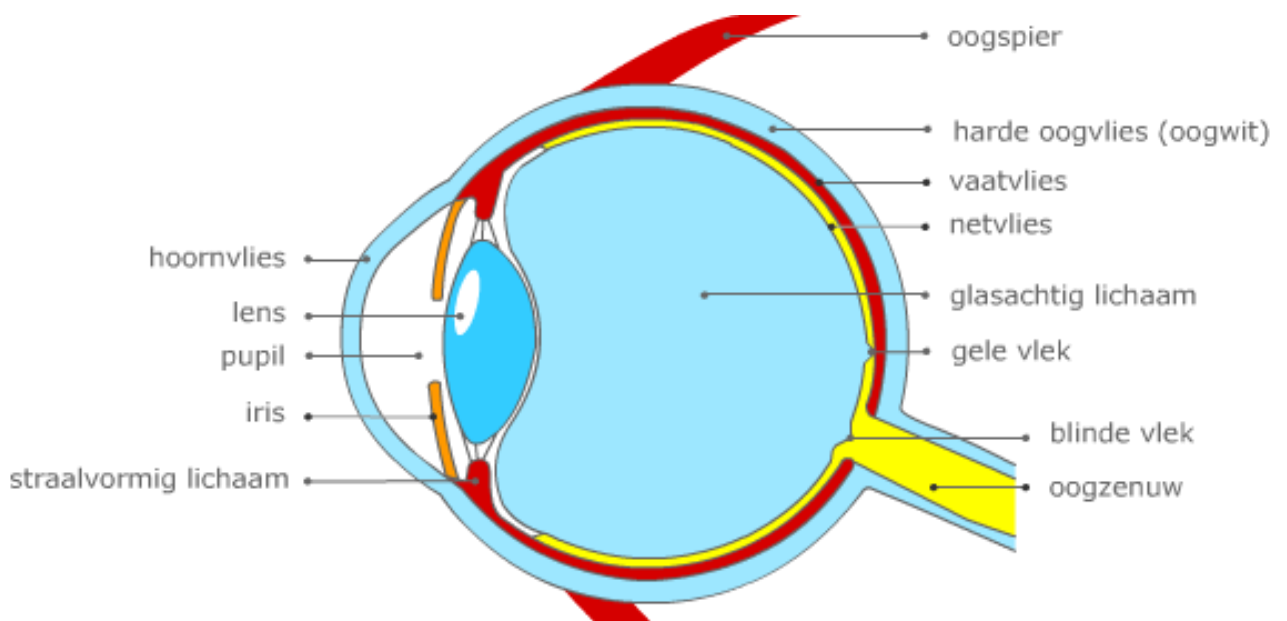
Onderdelen buitenkant en binnenkant oog + functies van de onderdelen

Buitenkant oog

1. Wenkbrauw
2. Traanklier
3. Ooglid
4. Harde oogvlies
5. Iris
6. Pupil
7. Wimpers
8. Traanbuis

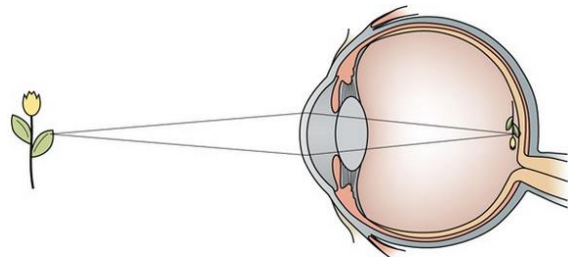
Binnenkant oog

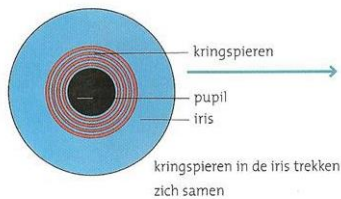
<u>Onderdeel</u>	<u>Functie</u>
Wenkbrauwen	Zorgen dat zweet niet in ogen loopt
Wimpers	Beschermen de ogen tegen fel licht
Traanklier	Maakt traanvocht
Traanbuis	Voert traanvocht af naar neusholte
Oogleden	Verspreiden traanvocht over ogen
Hoornvlies	beschermt iris, is doorzichtig
Iris	gekleurde deel van oog
Pupil	opening in iris
Lens	zorgt ervoor dat je scherp kunt zien
Glasachtig lichaam	doorzichtig, zacht materiaal, houdt onderdelen oog op zijn plaats
Netvlies	bevat zintuigcellen
Gele vlek	deel van netvlies, waarmee je het scherpst kunt zien
Blinde vlek	plaats op netvlies waar oogzenuw zit; bevat geen zintuigcellen
Oogzenuw	geleid impulsen van oog naar hersenen
Vaatvlies	bevat bloedvaten, geeft oog voeding
Harde oogvlies	is wit, stevig, beschermt het oog
Oogspieren	laten oog draaien

Opdr. 13 t/m 18

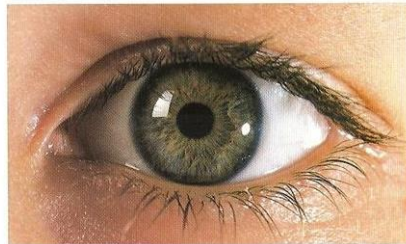
- Het beeld op het netvlies is omgekeerd en verkleind
- De hersenen (gezichtsentra) zetten het beeld rechtop en op ware grootte

Werking pupilreflex

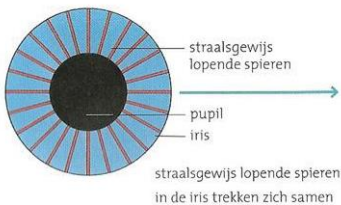
1 als er fel licht het oog binnenvalt

de pupil wordt klein

Fel licht

Kringspiieren in iris trekken samen

2 als er zwak licht het oog binnenvalt

de pupil wordt groot

Zwak licht

Straalsgewijs lopende spieren in iris trekken samen

Scherp zien

Kringspiieren:

Openingen kringspiieren:

Lensbandjes:

Lens:

In de verte

Ontspannen

Groot

Strak gespannen

Plat

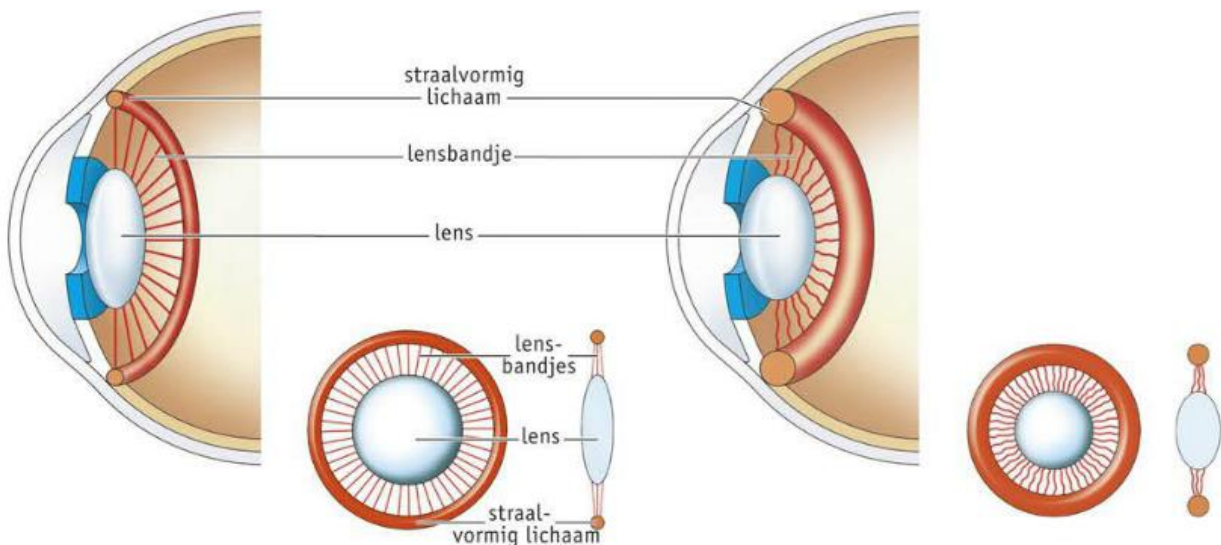
Dichtbij

Samengetrokken

Klein

Verslappen

Bol

1 zien in de verte

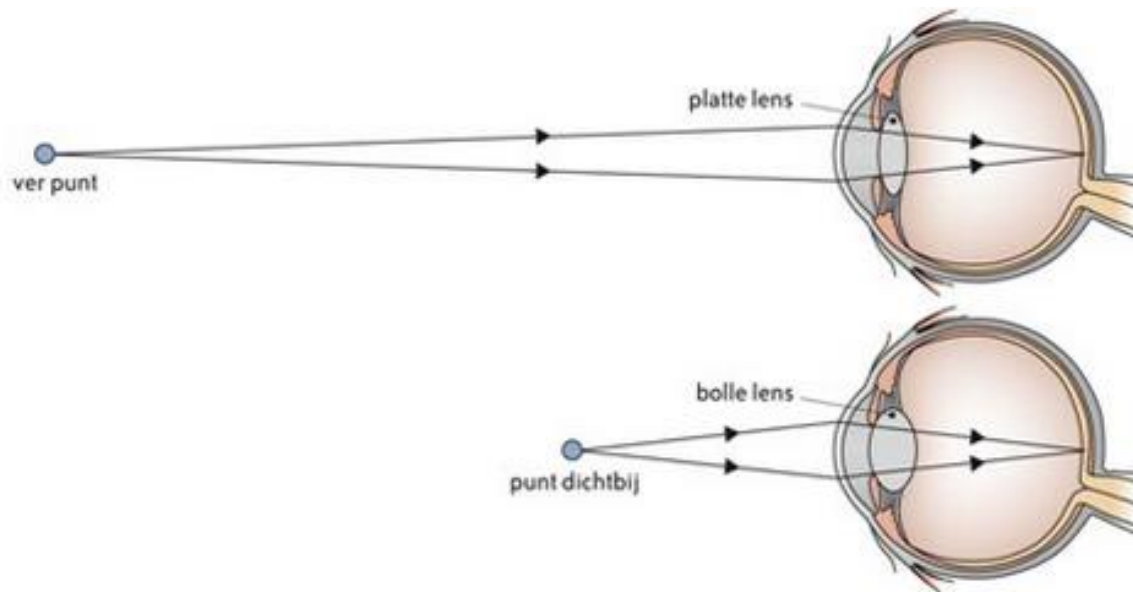
2 zien van dichtbij

Accommoderen =

het aanpassen van de vorm van de ooglenzen voor een scherp beeld op het netvlies.

Ver weg scherp zien: lens is plat

Dichtbij scherp zien: lens is bol

Opdr. 19 t/m 25

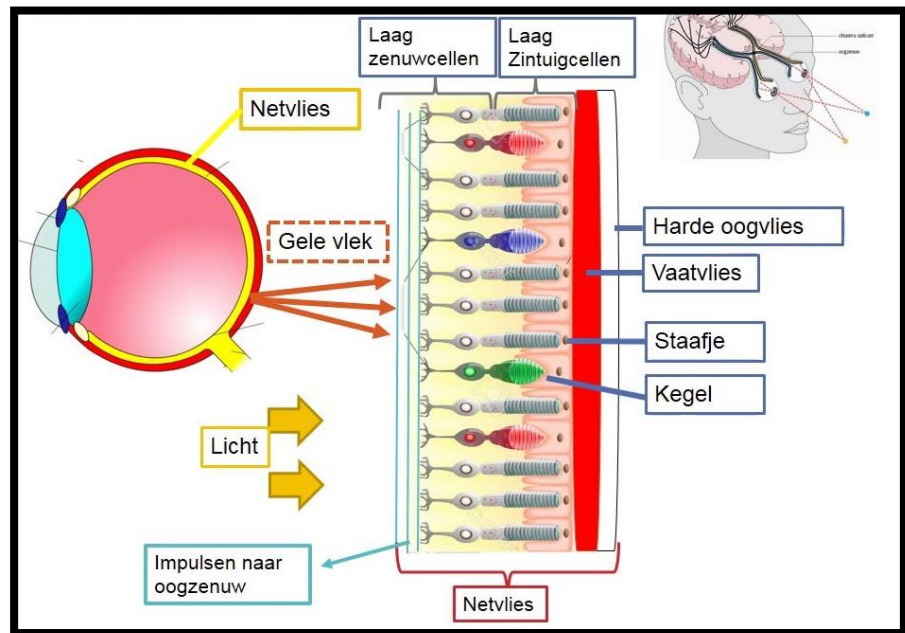

B5 Het netvlies

TB 57, WB 80

Bestaat uit 2 lagen:

- Zenuwcellen
- Zintuigcellen

Zintuigcellen:

Werken met:

Wat zie je ermee:

Ligging:

Kegeltjes

Voldoende licht

Kleur en details

In en vlakbij gele vlek

Staafe

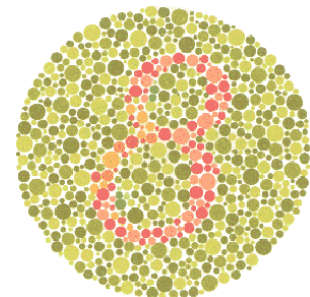
Licht en schemering

Contrast: zwart, grijs, wit

Over hele netvlies

Kleurenblindheid

- Bepaalde kegeltjes werken niet goed
- Meest voorkomend: roodgroenkleurenblind (geen verschil)

Zenuwcellen

Geleiden impulsen van kegeltjes en staafe via oogzenuw naar hersenen

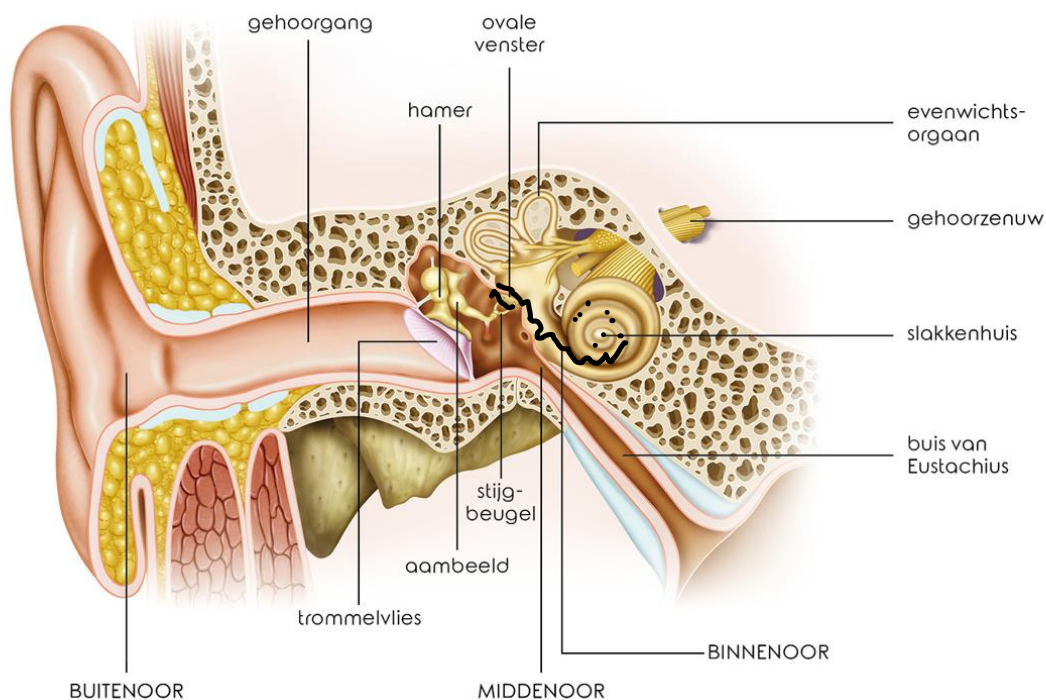
Opdr. 27 t/m 31

Geluid	trillingen van de lucht
Decibel (dB)	geluidssterkte
Gehoordeschadiging	> 80 dB
Hevige oorpijn	> 130 dB
Ouderen	horen minder hoge tonen

De weg van geluidstrillingen in het oor:

Oorschelp -> gehoorgang -> trommelvlies -> gehoorbeentjes -> venster -> slakkenhuis met zintuigcellen -> impuls -> gehoorzenuw -> hersenen (gehoorcentra)

Onderdelen en functies oor

Oorschelp

vangt geluiden op

Gehoorgang

hier gaan de geluiden doorheen

Trommelvlies

gaat trillen

Hamer, aambeeld, stijgbeugel geven trillingen door aan slakkenhuis

Slakkenhuis

hierin liggen gehoorzintuigcellen

Gehoorzintuigcellen

maken impulsen

Gehoorzenuw

stuurt impulsen naar hersenen

